

Comparative Criminal Justice

Prof. Dr.Surasak Likasitwatanakul

For RoLD Program

THAILAND INSTITUTE OF JUSTICE

16 May 2019

ROLD
PROGRAM

COMPARATIVE CRIMINAL JUSTICE

เวลา 17:30 - 20:00
วันพฤหัสบดีที่ 16 พฤษภาคม 2562
ณ ห้องประชุมชั้น 15
สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

COMPARATIVE CRIMINAL JUSTICE

ศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ สิงศักดิ์วัฒนกุล
ประธานคณะกรรมการบริหาร
สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

MIDWAY REFLECTION & ROLD IN ACTION IN BRIEF

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์
ผู้อำนวยการ
สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

ประเด็นนำเสนอ

- นำเสนอสภาพปัญหา “คดีล้นศาล-คนล้นคุก”
- วิธีแก้ปัญหามา
- กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ-เสรีภาพ
- กระบวนการยุติธรรมที่ดูตาย
- องค์กร-กลไกกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย
- อะไรเป็นทางออก

นำเสนอสภาพปัญหา “คดีล้นศาล-คนล้นคุก”

สถิติผู้ต้องขัง

และ

สถิติคดีอาญา(ในศาลชั้นต้น)

มกราคม 375,763 คน

รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ สำรวจ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562

ประเภท	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ (%)
1.นักโทษเด็ดขาด	267,178	40,594	307,772	81.906
2.ผู้ต้องขังระหว่าง	56,292	8,329	64,621	17.197
2.1 อุทธรณ์-ฎีกา	28,325	4,112	32,437	8.632
2.2 ใต้สวน-พิจารณา	8,260	1,538	9,798	2.607
2.3 สอบสวน	19,707	2,679	22,386	5.957
3.เขาวงกตที่ฝากขัง	60	1	61	0.016
4.ผู้ถูกกักกัน	18	0	18	0.005
5.ผู้ต้องกักขัง	2,891	400	3,291	0.876
รวมผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งสิ้น	326,439	49,324	375,763	100.00

กุมภาพันธ์ 378,673

รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ สำรวจ ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562

ประเภท	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ (%)
1.นักโทษเด็ดขาด	269,904	40,911	310,815	82.080
2.ผู้ต้องขังระหว่าง	56,063	8,319	64,382	17.002
2.1 อุทธรณ์-ฎีกา	27,958	4,194	32,152	8.491
2.2 ใต้สวน-พิจารณา	8,749	1,586	10,335	2.729
2.3 สอบสวน	19,356	2,539	21,895	5.782
3.เยาวชนที่ฝากขัง	70	1	71	0.019
4.ผู้ถูกกักกัน	19	0	19	0.005
5.ผู้ต้องกักขัง	2,942	444	3,386	0.894
รวมผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งสิ้น	328,998	49,675	378,673	100.00

มีนาคม 381,749

รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ สำรวจ ณ วันที่ 1 มีนาคม 2562

ประเภท	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ (%)
1.นักโทษเด็ดขาด	273,387	41,429	314,816	82.467
2.ผู้ต้องขังระหว่าง	54,849	8,123	62,972	16.496
2.1 อุทธรณ์-ฎีกา	27,272	4,055	31,327	8.206
2.2 ใต้สวน-พิจารณา	8,510	1,520	10,030	2.627
2.3 สอบสวน	19,067	2,548	21,615	5.662
3.เขาวงกตที่ฝากขัง	71	1	72	0.019
4.ผู้ถูกกักกัน	19	0	19	0.005
5.ผู้ต้องกักขัง	3,371	499	3,870	1.014
รวมผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งสิ้น	331,697	50,052	381,749	100.00

เมษายน 382,895

รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ สำรวจ ณ วันที่ 1 เมษายน 2562

ประเภท	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ (%)
1.นักโทษเด็ดขาด	277,307	41,829	319,136	83.348
2.ผู้ต้องขังระหว่าง	51,573	7,714	59,287	15.484
2.1 อุทธรณ์-ฎีกา	26,585	3,990	30,575	7.985
2.2 ใต้สวน-พิจารณา	7,610	1,353	8,963	2.341
2.3 สอบสวน	17,378	2,371	19,749	5.158
3.เยาวชนที่ฝากขัง	75	1	76	0.020
4.ผู้ถูกกักกัน	18	0	18	0.005
5.ผู้ต้องกักขัง	3,778	600	4,378	1.143
รวมผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งสิ้น	332,751	50,144	382,895	100.00

พฤษภาคม 386,902

รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ สำรวจ ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2562

ประเภท	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ (%)
1.นักโทษเด็ดขาด	280,191	42,333	322,524	83.361
2.ผู้ต้องขังระหว่าง	51,531	7,682	59,213	15.304
2.1 อุทธรณ์-ฎีกา	24,819	3,731	28,550	7.379
2.2 ใต้สวน-พิจารณา	8,120	1,450	9,570	2.473
2.3 สอบสวน	18,592	2,501	21,093	5.452
3.เยาวชนที่ฝากขัง	81	1	82	0.021
4.ผู้ถูกกักกัน	17	0	17	0.004
5.ผู้ต้องกักขัง	4,415	651	5,066	1.309
รวมผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งสิ้น	336,235	50,667	386,902	100.00

งบประมาณค่าอาหารสำหรับผู้ต้องขัง-386,902 คน

งบประมาณค่าอาหาร 54 บาท/คน/วัน

ต่อวัน = 20,892,708 บาท

ต่อสัปดาห์ = 156,248,956 บาท

ต่อเดือน = 626,781,240 บาท

ต่อปี = 7,521,374,880 บาท

สถิติคดีอาญาในศาลชั้นต้นปี 2561

	จำนวนคดี	เสร็จไป	ร้อยละ
คดีแพ่ง	1,245,716	-	66.15
คดีอาญา	637,512	-	33.85
รวม	1,966,538	1,731,184	88.03

จำนวนผู้พิพากษาประมาณ 5,000 คน

https://www.matichon.co.th/local/crime/news_1323797

บทสรุปสถิติคดี ปี 2558-2559

เปรียบเทียบปริมาณคดีศาลยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2558-2559

ระดับชั้นศาล		ปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณา (ค้างมา + รับใหม่)		ดำเนินคดีเสร็จไป				อยู่ระหว่างดำเนินการ			
				ปี 2558		ปี 2559		ปี 2558		ปี 2559	
		ปี 2558	ปี 2559	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ
ศาลฎีกา	คดีแพ่ง	18,589	13,048	10,684	57.47	6,897	52.86	7,905	42.53	6,151	47.14
	คดีอาญา	6,784	6,313	5,139	75.75	4,403	69.74	1,645	24.25	1,910	30.26
ศาลอุทธรณ์และ ศาลอุทธรณ์ภาค 1-9	คดีแพ่ง	15,338	16,672	13,176	85.90	14,764	88.56	2,162	14.10	1,908	11.44
	คดีอาญา	39,113	36,821	34,757	88.86	33,813	91.83	4,356	11.14	3,008	8.17
ศาลชั้นต้น	คดีแพ่ง	853,378	1,118,510	717,167	84.04	946,949	84.66	136,211	15.96	171,561	15.34
	คดีอาญา	647,664	634,796	604,434	93.33	590,277	92.99	43,230	6.67	44,519	7.01

ข้อหาสูงสุด 5 อันดับ ที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีในคดีอาญาโดยแยกตามประเภทชั้นศาล ประจำปี พ.ศ. 2558

ระดับชั้นศาล	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	อันดับที่ 4	อันดับที่ 5
ศาลฎีกา	ความผิดต่อชีวิต	พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ	ลหุโทษ	พ.ร.บ.ยาเสพติด	ความผิดฐานลักทรัพย์
ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค 1-9	พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ	ลหุโทษ	ความผิดต่อชีวิต	ความผิดฐานลักทรัพย์	พ.ร.บ.จราจรทางบก
ศาลชั้นต้น	พ.ร.บ.ยาเสพติด	พ.ร.บ.จราจรทางบก	พ.ร.บ.การพนัน	พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ	พ.ร.บ.คนเข้าเมือง

ข้อหาสูงสุด 5 อันดับ ที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีในคดีอาญาโดยแยกตามประเภทชั้นศาล ประจำปี พ.ศ. 2559

ระดับชั้นศาล	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	อันดับที่ 4	อันดับที่ 5
ศาลฎีกา	พ.ร.บ.ยาเสพติด	ความผิดต่อชีวิต	พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ	ลหุโทษ	ความผิดฐานลักทรัพย์
ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค 1-9	พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ	ลหุโทษ	ความผิดฐานลักทรัพย์	ความผิดต่อชีวิต	พ.ร.บ.จราจรทางบก
ศาลชั้นต้น	พ.ร.บ.ยาเสพติด	พ.ร.บ.จราจรทางบก	พ.ร.บ.การพนัน	พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ	พ.ร.บ.คนเข้าเมือง

วิธีแก้ปัญหามา

การแก้ปัญหา “คดีล้นศาล-คนล้นคุก”

การแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ

- การอภัยโทษเพื่อลดปริมาณผู้ต้องขัง
- การแก้ไขกฎหมายในการรอลงอาญา
- การแก้ระดับระวางโทษที่จะให้มีการปล่อยชั่วคราว
- การเร่งรัดคดี
- การห้ามอุทธรณ์-ฎีกา
- แต่ขาดการผันคดี -Diversion

กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ-เสรีภาพ

ก่อน ร.ศ. 115	: ใช้ระบบไต่สวน หรือ ระบบจารีตนครบาล	Inquisitorial System ทรมานเพื่อให้รับ สารภาพ
ร.ศ. 115 – พ.ศ. 2478	พ.ร.บ. วิธีพิจารณาความมี โทษสำหรับใช้ไปพลางก่อน ร.ศ. 115	Accusatorial System ใช้ระบบกล่าวหาแบบ Common Law
พ.ศ. 2478- ปัจจุบัน:	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา พ.ศ. 2477	ใช้ระบบกล่าวหา แบบ Civil Law
รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐	หมายจับ และหมายค้นให้ศาล เป็นผู้ออก	Justice Reform

กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ-เสรีภาพ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ทำให้เกิดการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาครั้งใหญ่ และมี การทำอย่างต่อเนื่อง แต่ทำในรูปแบบของการ Legal Modernization
- ความเป็นผลในทางปฏิบัติกลับไม่เต็มตามที่คาดหมาย เพราะการกระบวนการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์-Paradigm shift

การปฏิรูปทำให้หลายอย่างดีขึ้น

- การดำเนินคดีที่เร็วขึ้น
- การปฏิบัติต่อเด็กที่กระทำความผิด
- การปฏิบัติต่อผู้หญิงในคดี
- การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ
- การให้ประกันตัว

ข้อกำหนดกรุงเทพฯ (Bangkok Rules)

ข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง และมาตรการที่มีใช้การคุมขังผู้กระทำความผิดหญิง จาก การริเริ่มของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี

กระบวนการยุติธรรมที่ดูตาย

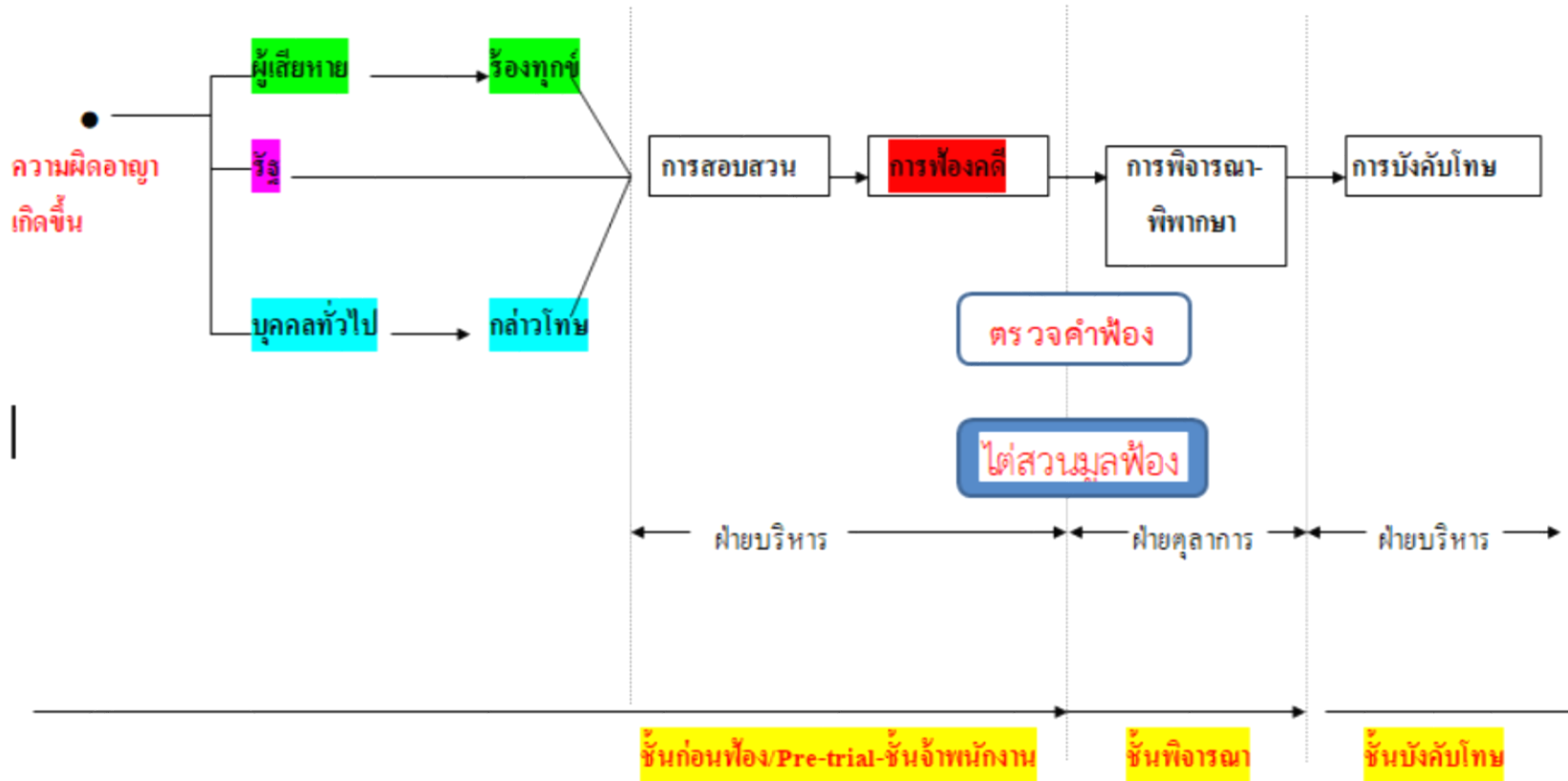
อุปสรรคในการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม

- ขาดความไว้วางใจจากสาธารณะ-Public Trust ไม่กล้าใช้ดุลยพินิจไม่ฟ้องคดี ไม่กล้าให้ประกันตัว
- การ “อยู่เป็น” ขององค์กรในกระบวนการยุติธรรม
- การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมเพื่อความเชื่อมั่นจึงมีความจำเป็น

องค์กร-กลไกกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย

ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินคดีอาญา

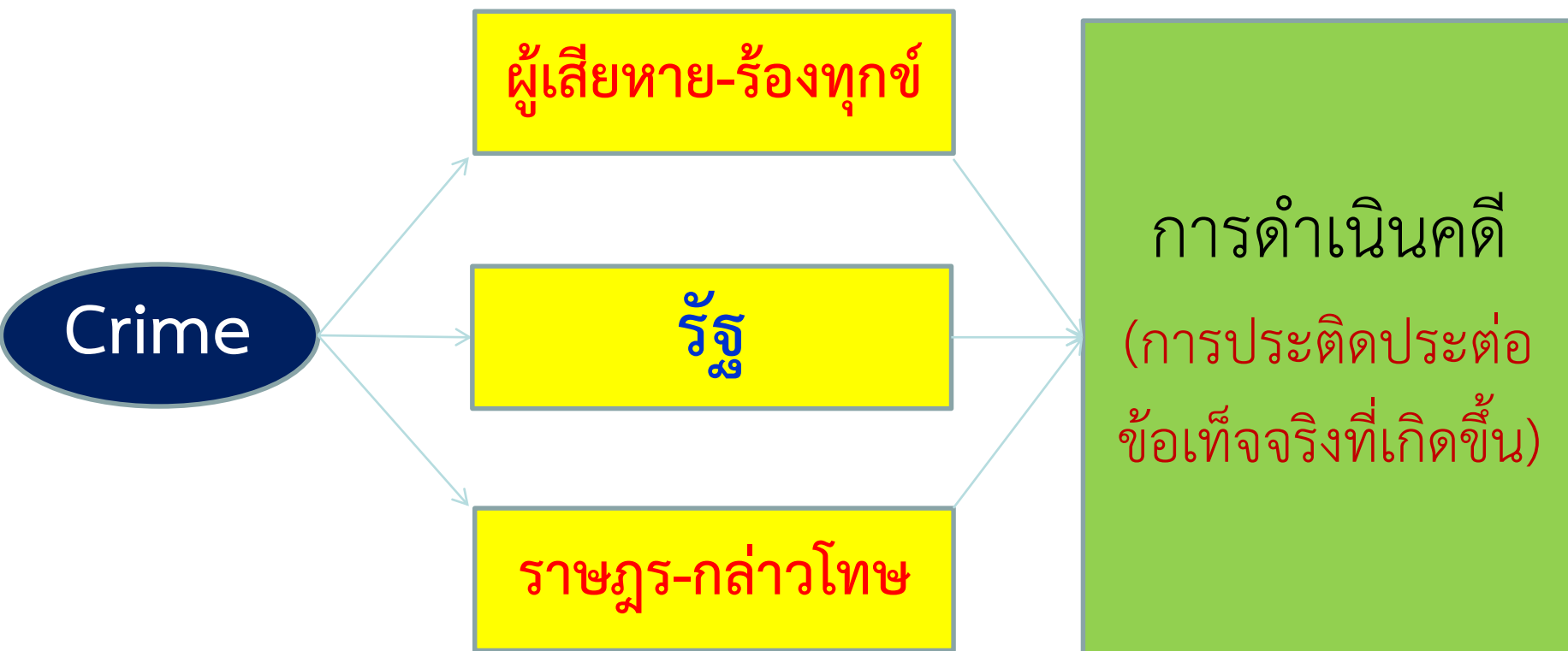

กฎหมายอาญา-วิธีพิจารณาความอาญา

ขั้นตอนการดำเนินคดีอาญา- Criminal Process

การรวบรวมพยานหลักฐาน: พยานบุคคล - พยานวัตถุ และพยานเอกสาร

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาระบบการดำเนินคดี

- มีการแยกองค์กรที่ทำหน้าที่สอบสวน/ฟ้องร้อง
ออกจากการศึกษาพิพาท
- มีการคุ้มครองสิทธิ - เสรีภาพของผู้ถูก
ดำเนินคดีหรือไม่

Two Models of the Criminal Process

HERBERT L. PACKER

- Due Process Model and
- Crime Control Model

The Limits of the Criminal Sanction by Herbert L. Packer, Stanford University Press.

© 1968 by Herbert L. Packer.

อะไรเป็นทางออก

- เราจัดการปัญหา “คดีล้นศาล-คนล้นคุก” อย่างไร?
- การดำเนินการเดิมๆ ไม่ได้ผล
- การป้องกันอาชญากรรม
- การเบี่ยงเบนคดี- Diversion
- ความล่าช้าในกระบวนการยุติธรรม
- องค์กรในกระบวนการยุติธรรมที่เป็นท่อนๆ “อาณาจักร”

การเพิ่มขึ้นของผู้ต้องขัง

	2559	2560	2561	2562
ธันวาคม	306,043	-	-	-
มกราคม	-	289,675*	325,398	375,763
กุมภาพันธ์	-	283,217	330,774	378,673
มีนาคม	-	286,861	334,279	381,749
เมษายน	-	288,410	340,293	382,895
พฤษภาคม	-	291,794	343,657	386,902*

พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษเนื่องในโอกาสแรกนับแต่ขึ้นทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ (11 ธ.ค.2559)

พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๖๒ (3 พฤษภาคม 2562)

สถิติผู้กระทำผิดซ้ำ

Statistics

Title : Recidivism Rate in THAILAND 2018 .(18 July,2018)

<u>YEAR OF RELEASE</u>	<u>Follow-up Period</u>		
	1 year	2 year	3 year
2013	15.02%	25.17%	32.95%
2014	13.75%	23.44%	31.55%
2015	14.21%	25.09%	-
2016	14.19%	-	-

As of July 18,2018

กฎหมายอาญา-วิธีพิจารณาความอาญา

องค์กรในกระบวนการยุติธรรมที่เป็นที่อื่นๆ

องค์กรสอบสวน	องค์กรฟ้องร้อง	องค์กรพิจารณา พิพากษา	องค์กรบังคับโทษ
<ul style="list-style-type: none">○ พนักงานสอบสวน○ ฝ่ายปกครอง○ ปปช○ ปปท○ DSI○ ปปง○ ปปส	<ul style="list-style-type: none">○ อัยการ○ ผู้เสียหาย	<ul style="list-style-type: none">○ ศาลยุติธรรม○ ศาลคดีทุจริตฯ○ ศาล อม.	<ul style="list-style-type: none">○ กรมราชทัณฑ์○ กรมพินิจฯ○ กรมคุมประพฤติ

การจัดองค์กรดั้งเดิม

○ กระทรวงยุติธรรม

- ศาลยุติธรรม
- กรมพินิจฯ
- กรมคุมประพฤติ

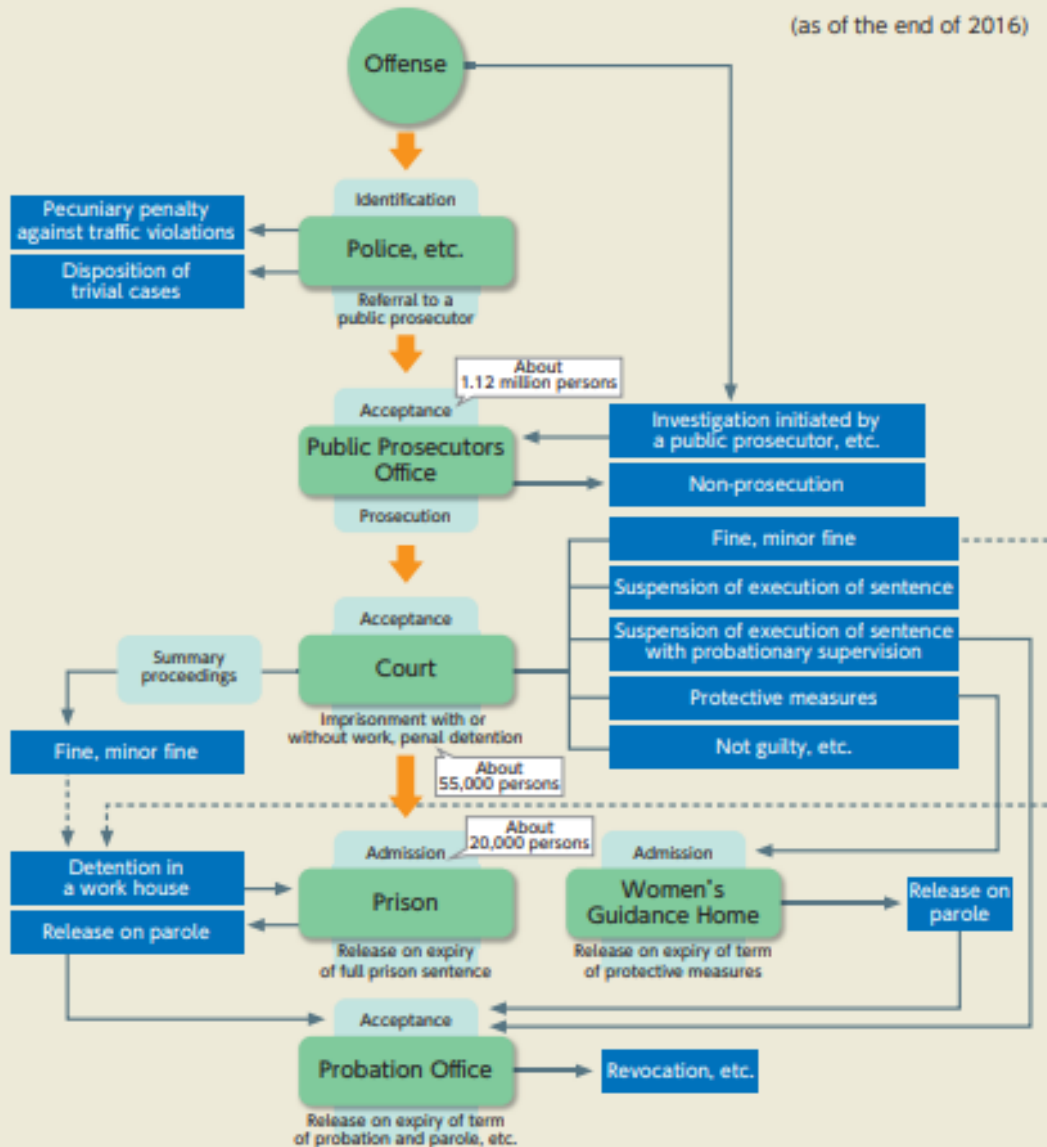
○ กระทรวงมหาดไทย

- กรมตำรวจ
- กรมอัยการ
- กรมราชทัณฑ์

Flow Chart of the Criminal Justice System

(as of the end of 2016)

Prof. Dr. Surasak Likasitwatanakul

Thailand Institute of Justice

www.tijthailand.org | +66 2118 9400